

แหล่งศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมอันควรอนุรักษ์ในจังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อแหล่งศิลปกรรม วัดท่าวังหิน

๑. ที่ตั้ง

เลขที่ ๒๔๗ ถนนนิคมสายกลาง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
พิกัด (UTM หรือละติจูด/ลองจิจูด) ๑๕.๒๓๕๒๔๓, ๑๐๔.๘๓๕๗๖๕

๒. ประเภทแหล่งศิลปกรรม โบราณสถานและโบราณวัตถุ

วัดท่าวังหินมีเสนาสนะอาคารสถานที่ ได้แก่ อุโบสถ วิหารหลวงพ่อกิน เจดีย์ (พระธาตุพนมจำลอง) ศาลาปฏิบัติธรรมวัดท่าวังหิน โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าวังหิน หอระฆังพวงษ์ภาพพัฒนา ศาลาอภิญญา กัลปดินันท์ อาคารชมรมผู้สูงอายุวัดท่าวังหิน เมรุ และประตูโขง ๒ ประตู (ทิศตะวันออกและทิศเหนือ) มีโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ หลวงพ่อกิน ๓ องค์

หลวงพ่อกินทั้ง ๓ องค์เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะคล้ายแบบสุโขทัย เชียงแสน และอุทอง จึงให้นามพระพุทธรูป ๓ องค์นี้ว่า “แสน สุโข อยู่ข้าวอยู่น้ำ” พบในวัดร้างที่ อ. บ้านกรวด จ. บุรีรัมย์ อัญเชิญมาประดิษฐานที่วัดท่าวังหินเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยการประสานงานของนาย สมเจตน์-นางอุทัยวรรณ รุจิรารังสรรค์ นายสงวนศักดิ์-นางอนัญญา ชโลธร ร้านโชคอนันต์ นางแจ้โหมย แซ่เจา นางบุญหลง แซ่จ่อง ร้าน ส. กันทรลักษณ์ค้าไม้ เมื่อแรกจะอัญเชิญขึ้นประดิษฐานบนอุโบสถที่กำลังสร้างใหม่ ๑ องค์ แต่เกิดเหตุที่สาธุชนเห็นว่าเป็นลางร้ายและเจ้าอาวาสอาพาธ จึงทำพิธีขอมาและสร้างวิหารขึ้นประดิษฐาน

๒.๒ พระเทพมงคลมุนี ศรีสรรเพ็ชร

พระเทพมงคลมุนี ศรีสรรเพ็ชร หรือพระเจ้าใหญ่ศรีสรรเพ็ชรเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ศิลปะพื้นบ้าน สร้างขึ้นพร้อมการสร้างวัดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑ มีการบูรณะเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘

๒.๓ คัมภีร์ใบลาน

วัดท่าวังหินมีคัมภีร์ใบลานเก็บรักษาไว้ จำนวน ๑ ตู

๒.๔ ฮางทอดสง

วัดท่าวังหินมีฮางทอดสงแกะสลักจากไม้ ศิลปะพื้นบ้าน ๑ ฮาง

๓. ประวัติความเป็นมา

วัดท่าวังหินเป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๔๘ ตารางวา อาณาเขตทิศตะวันออกจดถนนนิคมสายกลาง ทิศเหนือติดกับชุมชนท่าวังหินและตลาดเย็น ทิศตะวันตกจดแม่น้ำมูลน้อย และทิศใต้จดโรงเรียนวัดท่าวังหิน

วัดท่าวังหินไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อใด เล่ากันว่าราวปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ญาติท่านอาจารย์ รุดงค์มาปักกลดอยู่ริมแม่น้ำมูลน้อย แล้วนำพระสงฆ์และชาวบ้านสร้างโรงธรรมขึ้นเพื่อเป็นที่ทำบุญของ

ชาวบ้านและการปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ ตั้งชื่อว่าวัดป่าท่าวังหิน มีชาวบ้านละแวกนั้น ๗ หลังคาเรือน เป็นผู้อุปฐาก มีพระอาจารย์สอนเป็นผู้ดูแล ต่อมาหลวงปู่สุข ปภังโกโร ได้บูรณะขึ้นใหม่ มีชาวบ้านหลายคนถวายที่ดินเพิ่มเติม ท่านได้สร้างกุฏิและศาลาโรงธรรมขึ้นใหม่

ต่อมาครูใหญ่ศรี เกษเจริญคุณ และนายเฒ่า โลมารักษ์ ได้ถวายที่ดินเพิ่มเติมจนมีเนื้อที่ ๑๒ ไร่ ๓ งาน ๔๘ ตารางวา ภายหลังได้บริจาคที่ดินให้ทางราชการสร้างโรงเรียนวัดท่าวังหินจำนวน ๒ ไร่ ๒ งาน ได้รับอนุญาตตั้งเป็นวัดอย่างทางการในปี พ.ศ. ๒๔๘๔

วัดป่าท่าวังหินว่างสมภารอยู่หลายปี ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ พระวิโรจน์รัตน์โนบล (พิมพ์ นารโท) รองเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานีและเจ้าอาวาสวัดทุ่งศรีเมืองได้ส่งหลวงปู่เดช ปญญธโร มาบูรณะวัดท่าวังหินอีกครั้ง หลังจากหลวงปู่เดช ปญญธโร ย้ายไปอยู่วัดโพธิ์ทองในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พระอาจารย์กลม อินฺมุตโต จึงได้เป็นเจ้าอาวาสแทน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ พระอาจารย์กลม อินฺมุตโต ลาสิกขา พระราชรัตนโนบล (พิมพ์ นารโท) จึงส่งพระมหาสุบิน คมภิโร รองเจ้าอาวาสวัดทองนพคุณมาเป็นเจ้าอาวาส ท่านได้พัฒนาวัดขึ้นอีกมาก สร้างกุฏิ ศาลาการเปรียญ และอุโบสถหลังใหม่

วัดท่าวังหินได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ชื่อวัดท่าวังหินมาจากชื่อท่าน้ำของวัดที่เป็นวังน้ำมีหินจำนวนมากในแม่น้ำมูลน้อย แม่น้ำมูลน้อยไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลใกล้ท่าน้ำวัดสุปฏิภูมิรามวรวิหาร

เจ้าอาวาส เจ้าอาวาสวัดท่าวังหินนับถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มี ๗ รูป ดังนี้

- ๑) ท่านสอน
- ๒) หลวงปู่สม
- ๓) หลวงปู่สุข ปภังโกโร
- ๔) หลวงปู่เดช ปญญธโร ครองวัด พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๒๘
- ๕) พระอาจารย์กลม อินฺมุตโต ครองวัด พ.ศ. ๒๕๒๙-๒๕๓๑
- ๖) พระครูวรดิตถ์โสภณ (สุบิน คมภิโร ป.ธ.๔) ครองวัด พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๖๐
- ๗) พระปลัดสุริยา สุริโย (ขันสิงห์) ครองวัด พ.ศ. ๒๕๖๐-ปัจจุบัน

ด้านการปกครอง ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีพระภิกษุ ๙ รูป

ด้านการศึกษา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าวังหิน สอนนักธรรม-บาลี ช่วงเข้าพรรษา เป็นศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และมีโรงเรียนวัดท่าวังหินอยู่ในบริเวณวัด

๔. ความสำคัญ

๔.๑ วัดท่าวังหินเป็นหนึ่งใน ๑๒ วัดที่จัดเทศน์ธรรมัสสวณะสามัคคีของเมืองอุบลราชธานี กลุ่มรอบนอก ในช่วงเข้าพรรษา เริ่มเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖

๕. สถานการณ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในปัจจุบัน

๕.๑ วัดท่าวังหินตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูลน้อย เป็นเขตอภัยทานและอนุรักษพันธุ์สัตว์น้ำ ตามมติชุมชน ห้ามจับสัตว์น้ำในแม่น้ำมูลน้อยบริเวณที่ติดกับวัด

๖. ปัญหาที่พบในพื้นที่

๖.๑ ปัญหานกพิราบ

๖.๒ ปัญหาขยะ มีขยะมากเทศบาลต้องมาเก็บทุกวัน

๗. ภาพประกอบ

ภาพประกอบอยู่ท้ายแบบสำรวจ ภาพประกอบถ่ายโดย ปกรณ์ ปุกหุด และณัฐพงศ์ มั่นคง เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

๘. เกร็ดเรื่องเล่าเกี่ยวกับวัด

๘.๑ พระครูวรดิตถ์โสภณ (สุบิน คมภิโร) เป็นอดีตพระนักเทศน์กัณฑ์มหาราช และเทศนาปฐชาวิธีชันนา

๙. ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน

๙.๑ ชาวบ้านในชุมชนท่าวังหินทำหน้าที่อุปถัมภ์วัด

๙.๒ เป็นที่บรรจุอัฐิบุคคลสำคัญ อาทิ นายเสาร์ พงษ์ภาพ และนางบุญมาก พงษ์ภาพ บิดามารดาของ นายณรงค์ พงษ์ภาพ (นพดล ดวงพร)

๙.๓ เป็นที่จัดพิธีบำเพ็ญกุศลศพและฌาปนกิจของชาวบ้าน

๑๐. ประเพณีสำคัญประจำปี

๑๐.๑ บุญปีใหม่

๑๐.๒ ประเพณีสงกรานต์

๑๐.๓ บุญมหาชาติ

๑๐.๔ บุญเข้าพรรษา

๑๐.๕ จัดเทศน์ธรรมัสสวนะสามัคคี ในส่วนรอบนอก ในช่วงเข้าพรรษา

๑๐.๖ บุญข้าวประดับดิน

๑๐.๗ บุญกฐิน

๑๐.๘ ประเพณีลอยกระทง ที่ลำน้ำมูลน้อย

๑๑. การติดต่อประสานงาน

พระปลัดสุริยา สุริโย (ขันสิงห์) เจ้าอาวาสวัดท่าวังหิน หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘-๑๙๗๗-๖๐๖๔

ภาพประกอบ

อุโบสถ

ภายในอุโบสถ

วิหารหลวงพ่อกิน

หลวงพ่อกิน ๓ องค์

พระประธานในหอแจก

พระเทพมงคลมุนี ศรีสรเพ็ชร
(พระเจ้าใหญ่ศรีสรเพ็ชร)

บรรณานุกรม

พระปลัดประดิษฐ์ วสธมโม. อนุสรณ์งานฉลองอุโบสถวัดท่าวังหิน ๑๑-๑๕ มกราคม ๒๕๔๙.

อุบลราชธานี: วัดท่าวังหิน, ๒๕๔๙.

พระปลัดสุริยา สุริโย (ชั้นสิงห์). วัดท่าวังหิน (สัมภาษณ์). เจ้าอาวาสวัดท่าวังหิน, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.